

З ДОСВІДУ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ПДАБА

*І. В. Рижков,
проректор з науково-педагогічної та соціально-економічної роботи,
к. т. н., проф.*

Пріоритетними напрямками виховної роботи у ВНЗ є формування громадянина та патріота Української держави, кваліфікованого спеціаліста будівельної галузі, всебічно освіченої інтелігентної людини. Професорсько-викладацький склад навчального закладу прагне сформувати у студентів якості людини демократичного світогляду, яка поважає громадянські свободи, розуміється на політичному житті, здатна свідомо зробити свій громадянський вибір, дотримується певних ідеологічних принципів і водночас толерантно ставиться до інших поглядів, релігійного й мовного вибору.

Безпосередньо вихованням студентів опікуються адміністрація, куратори (керівники академічних груп), органи студентського самоврядування, профспілковий комітет, музей історії академії, бібліотека, студентський клуб, спортивні секції, багатотиражна газета «Молодий будівельник», міжнародний відділ, рада ветеранів, кафедри суспільних наук, передусім кафедра українознавства, яка опікується методичним забезпеченням виховної роботи. Викладачі гуманітарних кафедр подають приклад в організації національного виховання студентської молоді, виступають зі статтями у засобах масової інформації, сумлінно ставляться до керівництва студентськими академічними групами, допомагають студентству академії у розвитку студентського самоврядування тощо. Ми високо цінуємо ту щоденну роботу, яку ведуть наші викладачі, зокрема, ветерани, кращі наставники студентської молоді.

Питання вдосконалення виховної роботи в академії глибоко аналізуються на засіданнях ученої ради ПДАБА у жовтні кожного року, методичної ради академії та вчених рад факультетів. За підсумками кожного навчального року в академії випускається збірник статей про досвід виховної роботи на факультетах і в академічних групах. Раз на два роки в академії зорганізується проведення міжнародних або всеукраїнських науково-практичних конференцій з виховної проблематики. Так, у 2008 р. на базі академії відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Формування української технічної еліти в ході викладання суспільних наук у вищих технічних навчальних закладах України». На конференції обговорено злободенне питання: з чого складається інтелігентність та кого можна вважати інтелігентною людиною, технічною елітою України? Усі учасники конференції зазначили, що в академії склалися добрі традиції формування в майбутніх фахівців будівельної справи елітарних якостей.

Велике виховне значення у формуванні інтелігентності у студентської молоді мають зустрічі з ученими, які працюють у нашій академії, презентації книг, проведення науково-технічних конференцій. Щороку в квітні багато студентів академії беруть участь у конференції, присвяченій річниці з дня народження академіка АН України К. Ф. Стародубова, видатного вченого і педагога, який був і залишається прикладом справжнього інтелігента, громадянина, патріота своєї Батьківщини.

Відповідно до «Концепції виховання студентів у ПДАБА» до початку кожного семестру складається «План масових виховних заходів в академії», на основі якого здійснюється планування виховної роботи на факультетах, кафедрах, в академічних групах. Усі куратори академії також ведуть розроблені у ВНЗ спеціальні журнали, де здійснюють облік виховної роботи, аналіз успішності й поведінки студентів, педагогічні спостереження тощо.

Цікавий досвід виховної роботи накопичений на всіх факультетах академії:

- на архітектурному факультеті головну роль у формуванні кваліфікованого спеціаліста і достойного громадянина виконує залучення студентів до участі у різного роду художніх виставках та творчих конкурсів, що мають суспільне значення (міський конкурс на кращу студентську роботу «Інтелект, творчість, успіх», Український студентський фестиваль реклами, обласний конкурс молодих дизайнерів тощо) ;
- на економічному факультеті широко застосовується проведення масово-політичних, громадських заходів, користуються популярністю такі форми організації культурного відпочинку, як брейн-ринг, день факультету, свято гумору тощо;
- на будівельному факультеті велика увага приділяється самовихованню й самовдосконаленню студентів, організації відвідувань культурних закладів міста;

- на факультетах ПЦБ і механічному студенти широко залучаються до участі в суспільно корисних заходах та науково-технічній діяльності.

Виховна робота серед студентської молоді академії здійснюється як під час навчання, так і в позааудиторний час. Прикладом особливо успішної реалізації принципу безперервності виховного процесу є виховання студентів, що беруть участь у франко-українському проекті. Під егідою міжнародного відділу працює низка елітних академічних груп, у яких частина дисциплін викладається французькою мовою. Завдяки цьому студенти оволодівають французькою мовою одночасно з основною спеціальністю. Вони беруть участь у виконанні міжнародних наукових проектів, проходять стажування за кордоном тощо. Має свою особливість й виховна робота в цих групах. Тут часто проводять диспути, конференції, театральні вистави, що виконуються французькою мовою. Про рівень цієї роботи може свідчити той факт, що театральний франкомовний колектив «FLECHE» («Стріла») став лауреатом регіонального фестивалю франкомовних театрів (Донецьк, 2005), переможцем Міжнародного фестивалю франкомовних театрів (Румунія, 2006), учасником багатьох інших оглядів-конкурсів творчих художніх студентських колективів.

Велику роль у патріотичному, моральному та естетичному вихованні студентів навчального закладу виконують бібліотека, музей історії академії, клуб. Понад 20 років при бібліотеці академії працює клуб шанувальників літератури і мистецтва «Джерело», в якому відбуваються зустрічі з діячами літератури та мистецтва міста, літературні вечори, вечорниці й особливо ефективно працює форма пізнавального характеру – творчий портрет ученого та студента, в якому розкривається світ захоплення.

Третій рік при клубі «Джерело» працює поетична студія «Ліра» якою керує дніпропетровський поет, випускник ПДАБА Г. І. Львов. У цій студії викладачі, студенти, працівники академії вдосконалюють свою поетичну майстерність, випускають авторські поетичні збірники і представляють свою творчість на сторінках інститутської багатотиражної газети, а також у всеукраїнських літературних журналах, таких як «Свічадо». Бібліотека щорічно проводить понад 100 тематичних виставок новинок навчальної та наукової літератури, дні кафедр та дипломників.

Музей історії академії основну увагу приділяє пропаганді багатих традицій академії. З цією метою, наприклад, на базі музею протягом останніх років відбулися зустрічі студентів із випускниками 1949, 1953, 1954, 1964, 1979, 1984 років. Регулярно організуються екскурсії студентів до музею академії. За останні п'ять років у ньому побувало понад 30 тис. відвідувачів. Музей тісно співпрацює з радою ветеранів, зокрема, спільно з нею проводить святкування річниць визволення Дніпропетровська від німецько-фашистських загарбників. За підсумками 2007–2008 н. р. музей історії академії визнаний кращим серед музеїв ВНЗ області.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури – один із небагатьох вищих навчальних закладів України, що приділяють серйозну увагу творчому вихованню своїх студентів та розвитку їх художнього смаку.

При клубі академії діють студентський театр «Крупний план», шоу-балет «ЕРА», танцювальні колективи «Монреф» і «Енжел-аеро», вокальний ансамбль «Сестри», ансамбль української пісні «Роксолана» й інші аматорські колективи, учасниками яких є близько 300 студентів. Колектив художньої самодіяльності ПДАБА виборював перше місце на обласних фестивалях художньої самодіяльності «Студентська весна – 2006» і «Студентська весна – 2008», «Студентська весна – 2014». Переможцями й лауреатами багатьох міжнародних, всеукраїнських і обласних фестивалів і конкурсів також ставали окремі творчі колективи академії. Розвиваються й інші види творчої діяльності студентів: поезія, живопис, фотомистецтво тощо. Так, поетичні та публіцистичні твори багатьох студентів постійно публікуються на шпальтах «Молодого будівельника» та альманаху «Свічадо». У 2007 р. у республіканському видавництві вийшла друком збірка поезій студентки гр. 1223 К. Бурди «Найперше люблю». У 2009 році видано збірник літературних творів студентів і аспірантів ПДАБА «Без меж і відстаней», у 2010 році – «Пятнадцятий этаж».

Приділяється велика увага фізичному вихованню студентів: в академії працюють 27 спортивних секцій і гуртків. За останні п'ять років у них підготовлено 12 майстрів спорту міжнародного класу, 23 майстри спорту, 50 кандидатів у майстри спорту. Двоє студентів брали участь в Олімпійських іграх, троє стали призерами чемпіонатів світу, четверо – чемпіонатів Європи, 98 – стали чемпіонами України з різних видів спорту.

Подальше вдосконалення виховної роботи зі студентами в академії вбачають у використанні виховного потенціалу студентського колективу, розвитку студентського самоврядування з тим, щоб воно охопило кожен академічну групу. Робота, здійснювана студентськими комітетами різних рівнів, включає такі форми як організація різноманітних культурно-масових і спортивно-масових заходів, благоустрій гуртожитків та студентського спортивного табору, надання психологічної та матеріальної допомоги соціально незахищеним категоріям студентів, проведення заходів із нагоди Дня сім'ї, Дня інваліда, Дня св. Миколая тощо. Особливо слід відзначити роботу студентського комітету академії (комітету у справах молоді) щодо виконання конкретних «малих справ». Серед таких справ – будівництво студентами Центру саморозвитку й навчання «ДІБІ», де вони зараз мають змогу щоденно користуватися Інтернетом, займатися розробкою проєктів, проводити круглі столи і конференції. Визнанням високого рівня самоврядування студентів в академії є нагородження Голови комітету у справах сім'ї та молоді – Вікторії Ігорівни Тютеревої – відзнакою «Лідер студентського самоврядування» (2014).

Приділяється увага й правовому вихованню студентів. Окрім вивчення правових дисциплін, які викладаються кафедрою економічної теорії та права, відповідно до планів виховної роботи на початку кожного навчального року в усіх академічних групах із метою профілактики правопорушень проводяться зустрічі з працівниками правоохоронних органів. Силами студентів забезпечується чергування в гуртожитках. Вживаються заходи щодо зміцнення навчальної дисципліни, забезпечення здорового способу життя.

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ВИХОВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ МОЛОДІ У ВНЗ

*М. В. Савицький,
проректор з наукової роботи,
д-р т. н., проф.*

Розвиток науки і техніки є визначальним фактором прогресу суспільства, підвищення добробуту його членів, їх духовного та інтелектуального зростання. Цим зумовлена необхідність пріоритетної державної підтримки розвитку науки як джерела економічного зростання і невід'ємної складової національної культури та освіти, створення умов для реалізації інтелектуального потенціалу громадян у сфері наукової і науково-технічної діяльності, цілеспрямованої політики у забезпеченні використання досягнень вітчизняної та світової науки і техніки для задоволення соціальних, економічних, культурних та інших потреб.

Науково-технічна діяльність, за визначенням Закону про науково-технічну діяльність, який нині обговорюється у комітетах Верховної ради України, – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань у всіх галузях техніки і технологій. Її основними формами (видами) є науково-дослідницькі, дослідницько-конструкторські, проєктно-конструкторські, технологічні, пошукові та проєктно-пошукові роботи, виготовлення дослідних зразків або партій науково-технічної продукції, а також інші роботи, пов'язані з доведенням наукових і науково-технічних знань до стадії практичного їх використання.

Дослідження і розробка теоретичних та методологічних основ формування і розвитку вищої освіти, посилення впливу науки на виконання завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначального характеру науки в розвитку суспільства, культури, економіки. Здійснення заходів щодо підтримки наукових досліджень молодих учених та обдарованих студентів, залучення їх до наукових шкіл – це один із найважливіших напрямів роботи сучасного вищого навчального закладу.

Забезпечення підготовки у ВНЗ кваліфікованих фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу без системної виховної, навіть більше, патріотично-виховної чи громадянсько-виховної складової просто неможливе.

Ефективне використання наукового і науково-технічного потенціалу вищої школи для виконання пріоритетних завдань оновлення виробництва та проведення соціально-економічних перетворень у сучасних умовах існування Української держави потребує системного підходу до виховання молоді у ВНЗ. Саме такий підхід сприятиме захисту інтелектуальної власності та